

Γιώτα Ιωαννίδου

Πάντα οι εξουσίες, για να ενισχύσουν την επιρροή τους, έπρεπε να βρουν τρόπο και δρόμους να καταστήσουν τα άτομα – αντικείμενα κατεργασίας, ευάλωτα και ανασφαλή. Ωστε να εξαγνιστούν απέναντί τους μέσω της υπόσχεσης της προστασίας τους.

Σε παλιότερες εκλογικές αναμετρήσεις γινόταν πολλή συζήτηση στο δημόσιο λόγο περί **δικαιοσύνης**. Σήμερα περισσεύει η επίκληση της έννοιας της **ασφάλειας**.

Ο **ΣΥΡΙΖΑ** τη νοηματοδοτεί σαν συνέχιση αυτού που υπάρχει. Όχι γιατί είναι δίκαιο ή γιατί η νέα κυβέρνηση θα αλλάξει το σχέδιο των δεσμεύσεων του κράτους προς ΕΕ, NATO ή ΣΕΒ, ένα σχέδιο κοινωνικής καταβύθισης. Αλλά γιατί είναι ασφαλές να συνεχίσουν την υλοποίησή του οι αρχικοί του αρχιτέκτονες. Οι γνωρίζοντες. Η επάνοδος της ΝΔ σημαίνει **«επιστροφή στις ημέρες της απόλυτης ανασφάλειας»**. Δημιουργεί κινδύνους να εκτροχιαστούν τα δημοσιονομικά. Να ανακοπεί η ανάπτυξη. Να φοβηθούν οι επενδυτές. Να διαταραχθεί η «εθνική» εξωτερική πολιτική, η οποία χτίζεται με σοβαρό διάλογο και με «σταθερές συμμαχίες». «Ασφάλεια είναι η εθνική μας αυτοπεποίθηση».

Η **ΝΔ** μιλά για την ασφάλεια που μπορεί να παρέχει η πιο αποφασιστική υλοποίηση όλων των

προηγούμενων κυβερνητικών δεσμεύσεων από αυτήν προς τους Θεσμούς, αφού δεν έχει «αριστερές ιδεοληψίες». Λέει εν ολίγοις ότι δεξιά πολιτική ακολουθήσατε κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, εγώ θα την ασκήσω καλύτερα. Και επειδή θα το κάνω χωρίς αναστολές θα ικανοποιήσω και το «αίτημα» των πολιτών για «τάξη και ασφάλεια» ως πρώτη προτεραιότητα της κυβέρνησής μου. «Γιατί είναι προϋποθέσεις της ελευθερίας και της δημοκρατίας». Στο δικό της δίπολο βέβαια **ασφάλειας - ελευθερίας** συνήθως το πιο αδύναμο σκέλος είναι το **δεύτερο**.

Η συζήτηση περί ασφάλειας δεν είναι ελληνική πρωτοτυπία, αλλά διεθνής πατέντα. Ούτε τωρινή ανακάλυψη. Η ευπάθεια και η αβεβαιότητα αποτελούν τις δύο ιδιότητες της ανθρώπινης κατάστασης από τις οποίες διαμορφώνεται ο «επίσημος φόβος» της ανθρώπινης εξουσίας. Η θρησκεία αντλεί την εξουσία της πάνω στη συνείδηση των ανθρώπων, ως διαμεσολαβητής του φόβου της τιμωρίας από την απειθαρχία στους «κανόνες» του Θεού. Είναι ασφαλής όποιος μετανοεί υπό τη σκέπη της.

Το πάλαι ποτέ **κοινωνικό κράτος** ήταν (και) παράγωγο του φόβου των κυρίαρχων έναντι της επαναστατικής αμφισβήτησης του καπιταλισμού. Τότε ο φόβος είχε αλλάξει για λίγο στρατόπεδο. Αυτό το κράτος διακήρυξε ότι θα εξασφαλίσει ένα αίσθημα ασφάλειας από τους ατομικούς κινδύνους, αφού θα τους κοινωνικοποιούσε με στόχο τον περιορισμό τους, ζητώντας ως αντάλλαγμα όμως την υποταγή στην καπιταλιστική εξουσία.

Η ασφάλεια της μοιρολατρίας, του αναπόφευκτου και του κλουβιού απέναντι στην ανασφάλεια της αμφισβήτησης του πλαισίου και του διαχειριστή του

Μέχρι την τελευταία καπιταλιστική κρίση, η συζήτηση περί ασφάλειας διανθιζόταν με την απόδοση δικαιοσύνης. Ωστόσο, η έφοδος των δυνάμεων **της αγοράς** για το ξεπέρασμα της κρίσης προς όφελος του κεφαλαίου, έφερε μεγέθυνση της φτώχειας και της εξαθλίωσης, οικονομική τρωτότητα και μείωση της δυνατότητας υποσχέσεων του συστήματος για οικονομική ανακούφιση. Το κεφάλαιο δεν ενδιαφέρεται όμως μόνο για την παραγωγή **κερδών** αλλά και τη **δαιώνιση της κυριαρχίας του**. Η εξασφάλιση λοιπόν της περίφημης «κοινωνικής συνοχής» - ανοχής και της πολιτικής σταθερότητας του συστήματος, έπρεπε να αναζητήσει νέα πεδία εφαρμογής.

Η μονιμοποίηση της οικονομικής χειροτέρευσης, ο φόβος της ανεργίας ή της μισής δουλειάς

χωρίς ζωή, μπορεί να μην αποτελέσει δρόμο ριζοσπαστικοποίησης του κόσμου μόνο αν υπερκεραστεί από έναν ανώτερο φόβο, μπροστά στον οποίο η γενική ανέχεια να μοιάζει υποδεέστερη. Έτσι, η συζήτηση για την ασφάλεια εντάθηκε, όσο πιο ανασφαλείς γίνονται οι περιστάσεις. Διογκώνεται καθημερινά από τα ΜΜΕ ο φόβος της εγκληματικότητας, των προσφύγων και κάθε λογής απόκληρων, του «άλλου και του διαφορετικού», του πολέμου...

Ειδικά μπροστά στις βουλευτικές εκλογές άρχισαν να μιλούν και τα δύο κυρίαρχα κόμματα για την ασφάλεια των πολλών που δεν έχει ταξικό πρόσημο. Η ανθρώπινη τρωτότητα και αβεβαιότητα έγιναν πάλι πεδίο δόξης λαμπρό, ώστε τα κόμματα της εξουσίας να ανανεώσουν τα διαπιστευτήριά τους προς το σύστημα, καθησυχάζοντας το, πώς πάλι η ουσία της αστικής πολιτικής θα μείνει έξω από κάθε αμφισβήτηση.

Επαινείται, λοιπόν, με θαυμασμό η ασφάλεια του τετριμμένου, της μοιρολατρίας, του αναπόφευκτου, απέναντι στην ανασφάλεια της αμφισβήτησης του πλαισίου και του διαχειριστή του, στη διεκδίκηση της ζωής. Η ασφάλεια μέσα στο κλουβί. Πού να πετάς τώρα! Ποιος ξέρει τι είδους κίνδυνοι σε περιμένουν εκεί έξω; Η βάση της σκλαβιάς της ανθρώπινης ύπαρξης, της στρατηγικής των τειχών προστασίας που πρέπει να χτιστούν ολόγυρα στη σκέψη και τη ζωή μας. Που όσο χτίζονται τόσο μετατρέπουν το καθεστώς της ανασφάλειας και της ανελευθερίας σε μόνιμη κατάσταση.

Κάπου εκεί, ο καθένας και η καθεμία διαλέγει: θα αντιδρά σαν εκείνο το αλογάκι, τον Ντιαμαντίνο, στο οποίο αναφέρεται ο Γκράμσι, το οποίο επειδή είχε γεννηθεί μέσα σε ένα ορυχείο, από μια φοράδα που μετέφερε κάρρα με μεταλλεύματα, του ήταν αδιανόητο να διανοηθεί ότι θα μπορούσε να ζήσει ελεύθερο στα λιβάδια υπό το φως του ήλιου; Ή θα διαλέγει την ελευθερία του αγώνα για να σπάσουν τα δεσμά της φυλακής;

Πηγή: ΠΡΙΝ